

Rīcība, saņemot surogātpastu

Lai gan RSU IT departaments dara visu nepieciešamo, lai nodrošinātu RSU darbinieku datoru drošību, aprīkojot to ar nepieciešamajiem ugunsdzēsības, arī katram darbiniekam ir jāuzņemas atbildība par savu datu un visas universitātes datu drošību, ievērojot sekojošos padomus.

Ja saņemat aizdomīgus e-pastus, noteikti ievērojiet šādus principus:

1. Pārbaudiet e-pasta sūtītāju

Vai e-pasts ir sūtīts no drošas e-pasta adreses? Gadījumā, ja e-pasts ziņo par kādas sistēmas (piem., Outlook) izmaiņām, kuras ir jāapstiprina, spiežot uz nezināmu saiti, pārliecinieties, vai tiešām, piem., Outlook sūtītu šādas ziņas no e-pasta adreses info@server.org, kas nekādā veidā nav saistīta ar Outlook?

No: Email Admin <info@server.org>

Nosūtīts: trešdiena, 2018. gada 21. februāris 3:21

Kam:

Tēma: Warning: Upgrade Your Email Quota To Avoid Loss Of Email Data

Mail Quota: (98% Full)

Attention:

[@rsu.lv](mailto:info@rsu.lv)

Your email quota has reached 98% and will soon exceed its limit.

Follow the URL below to upgrade your quota to **25GB** for free to avoid loss of email data.

[Upgrade Email Quota](#)

Source: Email Administrator

2. Pārbaudiet e-pasta saņēmēju

Ja ziņas saņēmēja adreses vietā ir norādīta tā pati adrese, kas ziņas sūtītājam, tad sūtītājs ir vēlējis maskēt to, ka ziņa ir sūtīta veselam sarakstam ar saņēmējiem.

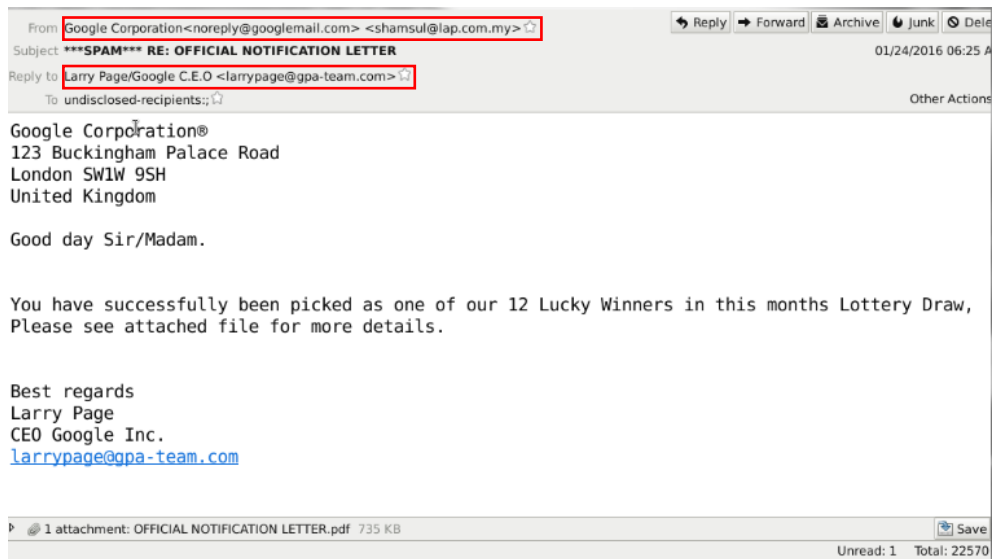
3. Pārbaudiet e-pasta uzrunas formu

Augstāk esošajā paraugā redzam, ka e-pasta saņēmējs tika uzrunāts nevis vārdā un uzvārdā, bet ar e-pasta adresi. Gadījumos, ja e-pastu saņemat no darba vietas, savas bankas vai citas iestādes, kurai ir jūsu personas dati, šie dati noteikti tiks izmantoti arī e-pasta komunikācijā, uzrunājot Jūs vārdā. Taču, šajā gadījumā surogātpasta veidotājam ir pieejama informācija tikai par saņēmēja e-pasta adresi, tāpēc tiek lietota tikai tā.

4. Pārbaudiet e-pasta saturu

Surogātpasta paraugā e-pastā saņēmējs tiek brīdināts par e-pasta kastītes vietas trūkumu, kas var rezultēties datu pazušānā. Ikviens RSU darbinieks savas kastītes ietilpību var pārbaudīt Microsoft Outlook lietojumprogrammā spiežot uz File un apskatot sadaļu Mailbox Cleanup. Šajā sadaļā arī ir norādīta informācija par konkrētās e-pasta kastītes lielumu. Ja tas patiešām tuvojas maksimālajam apjomam, sazinieties ar RSU IT servisa centru!

Nereti surogātpasta sūtītājs vēlas Jūs maldināt ar nepatiesu informāciju par neapmaksātiem rēķiniem, skandaloziem Jūsu attēliem, vai pat informāciju, ka laimējāt lielu naudas summu loterijā. Taču, pirms spiežat uz kādu no e-pastā norādītajām saitēm vai atverat pielikumu, pārliedzinieties, vai tiešām visi e-pasta dati ir loģiski. Vai esat piedalījušies kādā loterijā? Vai tiešām loterija ir īsta? Google par loterijas laimestu paziņotu Jums, sūtot ziņu no e-pasta, kas nav saistīts ar Google Gmail e-pasta?

5. Apskatiet, kas šo e-pastu ir parakstījis

Ja saņemat informāciju par kādu no RSU sistēmām, taču e-pastu nav parakstījis IT servisa centrs vai kāds no IT departamenta darbiniekiem – e-pasts ir surogātpasts. Ja neesat pārliedzināti par e-pasta autentiskumu, vienmēr varat interneta meklētājā pārbaudīt informāciju par parakstā norādītajiem datiem.

6. Neatveriet aizdomīgus pielikumus un saites

Ar peles kursoru “uzbraucot” uz saites, parādīsies slēptais saites saturs, kas var liecināt par to, ka saite nav droša. Šajā gadījumā saites adrese ir gara un nekādā veidā nav saistīta ar RSU. Padomājam – vai RSU sūtītu saites no pavisam citas vietnes, kas nekādi nav saistīta ar RSU darbību?

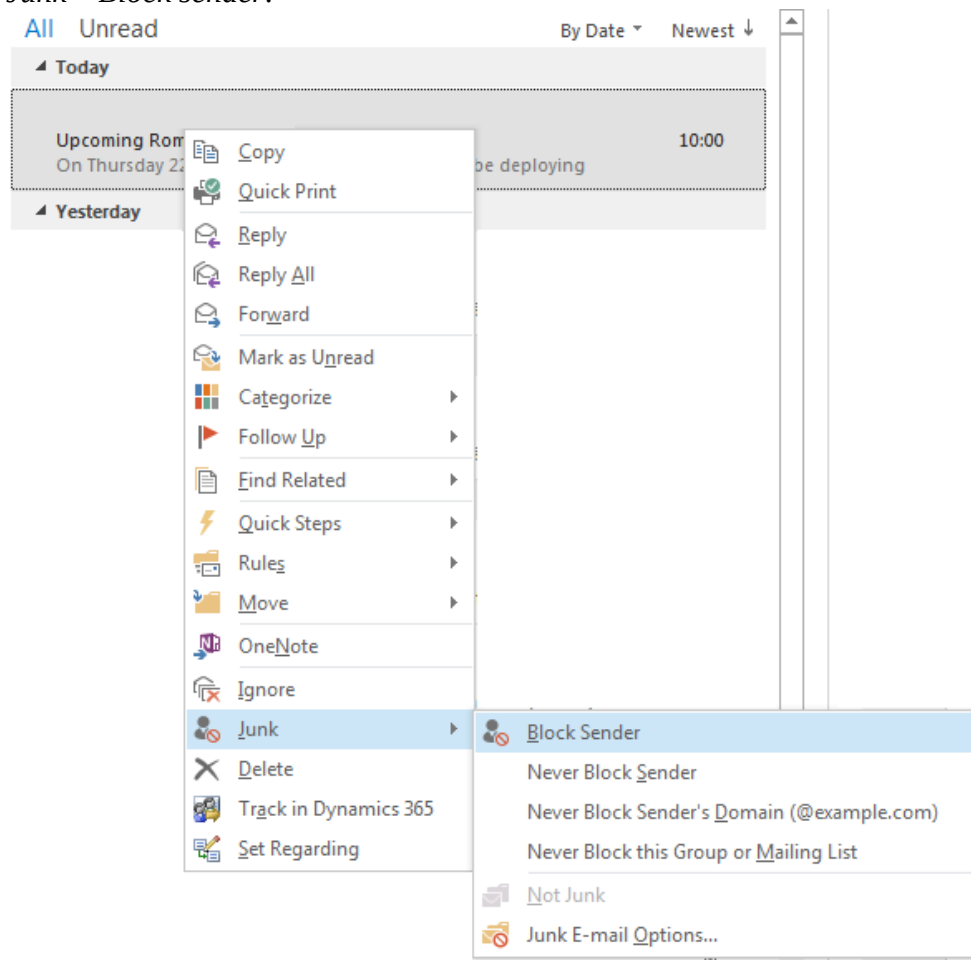

Atveriet tikai tādu pielikumu, kas sūtīti uzticamos e-pastos. Pirms pielikumu atvēršanas padomājiet, vai tiešām esat neapmaksājis kādu mistisku rēķinu, par ko saņemat atgādinājumu? Pārbaudiet visus iepriekš minētos soļus un, ja neesat pārliecināti par e-pasta autentiskumu, pārsūtiet to RSU IT servisa centram ar lūgumu pārbaudīt, vai e-pasta ziņa ir droša.

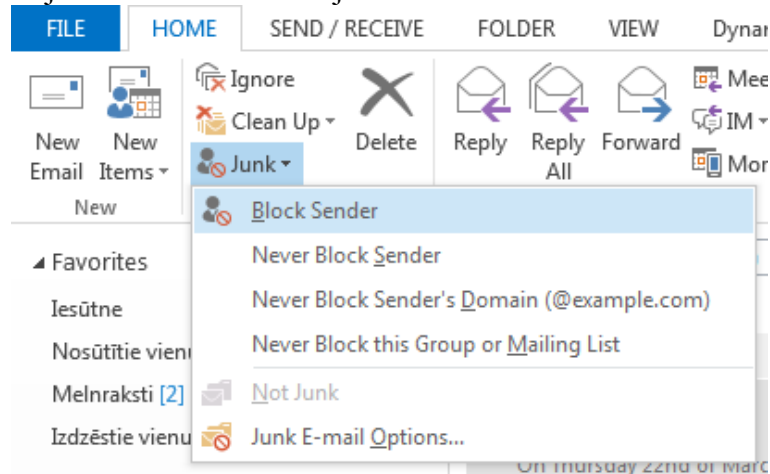
7. Atzīmējiet e-pasta sūtītāju kā nevēlamu

Ja esat veikuši visus iepriekš minētos soļus un secinājuši, ka saņemtais e-pasts ir nevēlams, atzīmējiet to kā nevēlamu, lai e-pasta pārvaldītājs turpmāk varētu automātiski līdzīgus e-pastus pārvietot uz nevēlamo e-pastu mapi. To varat izdarīt, izpildot vienu no šīm darbībām:

- ar peles **labo** taustiņu uzspiediet uz nepieciešamā e-pasta un izvēlieties funkciju *Junk – Block sender*.

- ar peles **kreiso** taustiņu uzspiediet uz nepieciešamā e-pasta un e-pasta pārlūka rīkjoslā izvēlieties funkciju *Junk – Block sender*.

8. Paziņojiet IT servisa centram par saņemto surogātpastu

Pārsūtiet nevēlamo e-pastu uz it@rsu.lv, lai informētu IT servisa centru par saņemto surogātpastu.